

XX. Zbornični tajnik poroča, da je trgovinska in obrtna zbornica v Bocnu prosila za mnenje o obrtnem značaju in obsegu železnega strugarstva, ker so mnenja tamošnjih zadrug različna. Zadruga za metalne obrti v Ljubljani je izjavila, da je prištevati železno strugarstvo k rokodelskemu obrtu, dočim se je od neke druge strani izjavilo, da je svoboden obrt.

Odsek je mnenja, da spada železno strugarstvo k ključavničarskemu obrtu in da vrši strugar za železo samo jeden del pravic ključavničarskih. Iz tega razloga se mora izjaviti odsek za rokodelski značaj in to sosebno tudi radi tega, ker izvršujejo železno strugarstvo na Kranjskem ključaničarji. Tedaj lahko izvršuje ključaničar železno strugarstvo kot samostojni rokodelski obrt. Odsek predlaga tedaj:

Zbornica poročaj v tem smislu. —

Zbornični svetnik Josip Lenarčič smatra železno strugarstvo za svobodni obrt in ne za rokodelski. Nasprotno mnenje zastopa zbornični svetnik Josip Rebeč, kateri ve iz svoje izkušnje, da je železno strugarstvo le del ključaničarskih pravic, tedaj vrši lahko ključaničar železno strugarstvo tudi kot samostojni obrt. Priporoča tedaj odsekov predlog, kateri se vsprejme.

XXI. Zbornični tajnik poroča v imenu odseka da se je obrnil mestni magistrat ljubljanski do zbornice z vprašanjem, če spada vezanje šolskih zvezkov v področje trgovcev s papirjem ali knjigovezov. Trgovci s papirjem imajo že od nekdanj pravico prodajati šolske in risalne zvezke, risalne bloke, mape, itd. morajo pa dati v tisek kakemu tiskarju, ako nimajo sami takega dopustila. Isto velja tudi o vezanji pisalnih, računskih in risalnih zvezkov, ker ti brezdvoma spadajo k izdelkom knjigovezov. Ako hoče trgovec s papirjem tudi šolske zvezke in druge stvari izdelovati in zato imeti posebne delavce, tedaj mora imeti pravico za knjigovezstvo. To velja tudi za ta slučaj, kajti vsled poizvedovanja izdeljuje trgovec s s papirjem šolske zvezke s pomočjo nalašč za to najetih oseb, med katerimi je najmanj jeden knjigoveški pomočnik in se rabijo knjigoveška orodja in stroji.

Odsek predlaga zbog navedenega sledeči nasvet: „Častita zbornica naj se izreče za to, da spada vezanje šolskih zvezkov v področje knjigovezov.“ —

Podpredsednik Anton Klein priporoča odsekov predlog, kateri se tudi vsprejme. —

Obrtnijske raznoterosti.

— Kongres za trgovino in industrijo. C. kr. trgovinsko ministerstvo naznanja trgovinskim in obrtniškimi zbornicam, da bo v Bruselji povodom razstave mejnarodni kongres za vprašanja trgovine in industrije od 6. do 11. septembra t. l. Kongres bo sestojal iz petih odsekov: obrtna lastnina (iznajdbeni patenti, obrtni vzorci in obrazi), trgovinsko pravo, narodno gospodarstvo, obrtniško delo (zavarovanje onemoglih, bolniško zavarovanje, nedeljsko in otroško delo, minimalna mezda, razsodišča delodajalcev in delavcev), mejnarodna razmerja in transportna vprašanja. Oglase in sploh vsa poročila vsprejema Mr. Spinnael, president de l' Union syndicale, Palais de la Bourse de Commerce, Bruselj.

Kmetijstvo.

Nacijonalna ekonomija in kmetijstvo.

(Dalje.)

Kar sta storili pruska kralja Friderik Viljem I. in Friderik veliki, kar sta storila cesarica Marija Terezija in cesar Jožef, je preklicano malo zaleglo, ker osebnega pravnega položaja kmetskega stanu ni skoro nič premenilo in ni odstranilo svobodno izkoriščenje sveta zadržujočih ovih. Šele velika francoska revolucija je otela kmetski stan tistih groznih spon, v katere je bil okovan. Kmeta niso rešili niti cesarji niti kralji, rešili so ga francoski revolucionarji v noči 4. avgusta 1789. l., kateri dan naj bi pač pomnil vsak kmet. Francoska revolucija je razbila željezja, a kar je še ostalo, je odstranila burja l. 1848., od tedaj je kmet svoboden, od tedaj je zopet človek.

Zajedno s to znamenito pravno premembo položaja kmetskega stana, uplivala je pa še druga okolnost na povzdigo in razvoj kmetijstva, namreč znanost.

Anglež Priestley zasledil je bil 1774. l. kisik ter tako položil temelj moderni kemiji, kateri gre zasluga, da je pojasnila pogoje rastlinskega in živalskega življenja, l. 1776. pa je izdal Adam Smith svoje veliko delo o narodnem gospodarstvu, v katerem so bili vse gospodarsko življenje urejajoči zakoni pojasnjeni in obrazloženi. S tem je bil ustvarjen temelj prirodoslovni in nacijonalnoekonomični uredbi vsega kmetijstva, na katerem temelju so potem zidali drugi, za kmetijstvo velezaslužni možje, kakor Artur Young, Sir John Sinclair, Albrecht Thaer, J. Burger, Thünen itd.

Vsled prizadevanje teh in drugih mož se je tekom let kmetijstvo korenito predrugačilo. Premenilo se je obdelovanje zemlje, zlasti se je opustila navada, da ostane vsako leto tretji del vsega sveta povse neobdelan, upeljalo se je iz Angleške novo orodje, s katerim se je omogočilo temeljitejše obdelovanje zemlje, jelo se je skrbnejše ravnati z gnojem, upeljale so se nove in boljše živinske pasme, jelo se je skrbeti za zadostno dobro krmo, kar prej ni bilo, iz kratka, kmetijstvo se je povzdignilo, postalo je nekaka umetnost, z katera zahteva, da je tudi kmetski stan bolj omikan kakor prej. In priznati se mora, da je kmetski stan tekom sedanjega stoletja duševno neizmerno napredoval, tako kakor noben drugi sloj. Kmet je dan-ganes človek, pred sto leti je bil živina v človeški obliki. Ta napredek je seveda posebno viden na Angleškem, na Francoskem, na Norveškem in Češkem ter deloma na Nemškem, Slovenci smo pa še vedno precej nazaj.

Leta 1840. je izšla znamenita knjiga, katera je mogočno uplivala na vse kmetijstvo. Dotično knjigo je spisal veliki kemik Justus Liebig ter v njej dokazal, da bodo morali narodi lakote pomreti, če bodo nadaljevali dotedanji način kmetovanja, kateri način je Liebig krstil za ropanje. Do tedaj se je namreč mislilo, da se vse rastline